

28

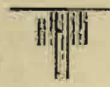
ПОСТАНОВИ

II. ВЕЛИКОГО ЗБОРУ

ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛІСТІВ

213

ПОСТАНОВИ
II. ВЕЛИКОГО ЗБОРУ
ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

1941

Ідея Суверенної Соборної Української Держави стала в нашому столітті основою нового українського світогляду та нового політичного руху, руху націоналістичного, що в вогні боротьби проти наїздників, оформився в окрему політичну організацію — в Організацію Українських Націоналістів.

Перші почини надати українському націоналістичному рухові організованих форм сягають 1900 року, коли то Микола Міхновський почав на Лівобережній Україні закладати перші націоналістичні гуртки для боротьби за державно-політичне визволення України з під ярма царської Росії. Націоналістичні гуртки Міхновського були передвісниками організованої націоналістичної сили.

Основи для націоналістично-визвольної організації поклав після упадку Української Держави 1920 р. полк. Євген Коновалець, створивши й розбудувавши „Українську Військову Організацію“ (УВО), а згодом, у 1929 р. на I. Конгресі Українських Націоналістів — покликавши до життя ширшу організацію — Організацію Українських Націоналістів (ОУН).

ОУН розширила простірно революційну акцію на всі українські землі та повела боротьбу проти всіх наїздників зокрема на Західньо-Українських Землях. ОУН за поміччю широкої організаційної сітки вела всі масові та всі одиничні протипольські, а після упадку Польщі — протимосковські акції. Основні відмінності умовин революційної праці на східньо-українських землях не дали змоги досягти Організації того рода зовнішньо-політичних успіхів, які здобула ОУН в боротьбі з Польщею. Так само і на українських землях під румунською займанщиною головна увага Організації була відведена справі творення й вкорінювання організаційної сітки. На Закарпатті ділом ОУН була боротьба за Українську Державу, якт проголошення Самостійности в 1939 р. й сама збройна оборона перед мадярськими наїздниками.

Визвольно-революційну боротьбу за визволення всіх українських земель і за зєднання їх в одну Соборну і Незалежну Державу вела ОУН, спираючись на власні сили українського народу та відкинувши в принципі орієнтацію на чужі сили, а зокрема на історичних ворогів України.

Наслідком того було, що на різних місцях широкої української землі і в різних роках нерівної боротьби обезброєного укра-

їнського народу з перевагою різнонаціональних ворожих сил росло й кріпшало одне, незломне й невміруще бажання: здобути власним трудом владу на своїй землі.

За двадцять років визвольно-революційної боротьби українського націоналістичного підпілля ота свідомість стала власністю широких шарів українського народу. Чужинецьке панування в усій основі підтвердило правдивість націоналістичного твердження, що українцеві нема життя без власної держави: „Здобудеш Українську Державу, або згинеш без неї“.

Другий успіх нашої дотеперішньої революційної боротьби проти чотирьох держав — окупантів це зорганізування реальної людської сили готової і придатної до боротьби за цілі українського націоналізму. Серед успіхів і невдач революційної боротьби проти ворогів України, в ворожих тюрмах і партизанських лісах, по містах і селах України виростало, гартувалося й набирало бойового досвіду нове покоління українських націоналістів — революціонерів. Воно вийшло тепер на чоло визвольно-політичного руху цілого українського народу, як єдина політична організація, що за всяких умовин незмінно несе свої бойові прапори.

Шлях боротьби і політичні напрямні ре-

волюційно-визвольної акції для тих націоналістичних залог українського підпілля визначає найвища установа ОУН — Великий Збір ОУН.

Перший Великий Збір відбувся в 1929 р. Він покликав до життя Організацію Українських Націоналістів на чолі з полк. Е. Коновальцем і в своїх постановах означив загальні світоглядові заложення, політичні напрямні та устроєві форми ОУН.

Другий Великий Збір відбувся дванадцять років пізніше, в 1941 р. За той час ОУН стала поважним, а то й керівним чинником у визвольній боротьбі українського народу, перетривавши переможньо всі скажені заходи ворогів стерти Організацію з лиця землі.

Найтяжчим ударом, що його зазнала в тому часі Організація Українських Націоналістів була смерть Вождя ОУН, полк. Євгена Коновальця, з руки агента Москви в 1938 р. на передодні вирішних для України подій. Цей удар викликав глибоке потрясіння та спричинив різні внутрішні ускладнення в ОУН, але сили Організації не знищив і не послабив. У третю річницю смерті Вождя сили ОУН вже многократно більші, як за його життя. На місце полеглих сотень стали тисячі.

26
Останні роки принесли основну зміну політичного положення українського народу й започаткували далекосяжні переміни на українських землях. Упадок польської держави й румунської окупації на Західних і Південно-Західних Українських Землях і включення їх у тимчасовий склад СССР та загорнення Закарпатської України Мадярщиною з одного боку, а з другого — європейська війна наполеонівського масштабу, нечувано швидка й далекосяжна зміна політичного обличчя цілого європейського континенту, а зокрема безпосередня близькість вирішних для долі України кінцевих днів війни — ось загально-політичні причини, що створили невідкладну потребу скаликати II. Великий Збір ОУН, провірити дотеперішні політичні позиції Організації Українських Націоналістів, вирішити й устійнити напрямні визвольної політики в обличчі грядущих подій та достосувати методи й тактику боротьби до нової, зміненої політичної ситуації.

Внутрішньо-організаційні ускладнення й довготривалий етап тимчасовості, що повстав в Організації після смерті Вождя теж вимагали авторитетного й остаточного вирішення. Користуючись переходовим станом, що в Організації після морду Вождя не було легальної влади, деякі ожортуністичні елементи на спілку з одним польським прово-

катором захопили були владу в ОУН і проголосили „вождем“ одного з своїх людей, інж. А. Мельника. Щоб цьому фактові надати сповідних форм легальности скликали воли в 1939 р. зїзд, який незгідно з обов'язуючими Устроєм назвали II. Великим Збором Українських Націоналістів і на тому зїзді затвердили факти ними доконані. Організації загрожувала небезпека опортунізації й розкладу. Покінчити з станом тимчасовости в Організації і з небезпекою розкладу в Організації було другим завданням II. Великого Збору ОУН з 1941 р.

II. Великий Збір ОУН з 1941 р. являється на шляху нашої боротьби започаткуванням нового етапу дороги до тих же самих найвищих і незмінних ідей українського націоналізму, що за них боролись ми ввесь час. Другий етап боротьби не значить заперечення першого й перекреслення першого. Це дальший, конечний ступінь вперед. Без досвіду минулої боротьби він не був би можливий. Нове політичне положення, відмінності умовин революційної праці й далекосяглі наслідки нашої роботи вимагають політичного дозброєння й найдощільнішої тактики боротьби.

Під кутом отих вимог II. Великий Збір ОУН виносить свої постанови.

ПРОГРАМОВІ ПОСТАНОВИ.

1. Організація Українських Націоналістів визнає, що:

Боротьба за силу й добро української нації є основою нашого світогляду. Всесторонній розріст, сила, здоров'я й добробут українського народу — це наша найвища ціль.

2. Тільки вповні Суверенна Українська Держава може забезпечити українському народові свободне життя й повний всесторонній розвиток усіх його сил.

3. Тільки шляхом революційної боротьби з наїздниками здобуде український нарід свою державу.

4. Тільки справедливий, націоналістичний суспільний лад буде основою сили Української Держави й основою вільного життя цілого українського народу.

Тому Організація Українських Націоналістів бореться:

1. За Суверенну Соборну Українську Державу, за владу українського народу на українській землі.

2. За організацію Української Держави на основах: сильної влади, сильної націо-

нальної армії й флоту та єдиної політичної організації провідного національного активу.

3. За планову організацію цілого господарського й суспільного життя в Українській Державі на таких основах:

- а) рівність всіх українців у правах й обов'язках супроти нації й держави,
- б) поділ на різні заняття й фахи та відповідно до цього виробничі й професійні організації, побудовані на засаді продукційного солідаризму й рівноправності всіх працюючих,
- в) власником усеї землі й вод, підземних і наземних багатств, промислу й шляхів комунікації — є сам Український Нарід і його Держава,
- г) українська земля українським селянам, фабрики й заводи українським робітникам, український хліб українському народові, вільна ініціатива, вільних людей; загальне й повне право власності на продукти своєї праці; обмежене приватне, кооперативне й спількове право власності на господарювання землею й варстатами для тих, які в них працюють; державна власність важкого промислу й транспорту;

вільна торгівля нижчих ступнів;

законне обмеження зисків, усунення всякої спекуляції та самоволі й недбальства в господарці;

інтенсивна розбудова всіх галузей народного господарства, щоб воно стало основою могутности Української Держави;

пов'язання в цілому житті — вільної, творчої ініціативи, праці й власности громадян — з ініціативою, плановістю, організованістю й контролею держави — в одну, нерозривну цілість.

- д) законна участь робітників у кермі й зисках підприємств;

за кращу працю — краща платня;

забезпечення законом найменшої платні за працю, вистарчаючої на повне удержання працівника та його рідні;

забезпечення здорових умови праці у кональнях, фабриках, варстатах та всіх місцях праці;

забезпечення платних відпусток і заспокоєння всіх потреб здоров'я й культури;

- е) загальне й повне забезпечення на старість та у випадках каліцтва й нездібности до праці всіх громадян,

- ж) основою багатства народу є в першу чергу здібности й праця всіх членів націо-

нальної спільноти. Тільки праця й її ви-
даїність є мірилом вартості кожної оди-
ниці та основою її суспільного становища.
ОУН бореться:

4. За планову організацію українською
державною владою народнього здоров'я,
розросту й тугости української раси шляхом:

- а) загальної, обов'язкової, безплатної лікар-
ської опіки й використання всіх здобут-
ків лікарських наук та лічних заведень
для цілого загалу,
- б) допомоги чисельним родинам,
- в) опіки й охорони матерей й дітей,
- г) піднесення стану народнього відживлен-
ня, мешкання й рівня цілого життя,
- д) плекання фізичного здоров'я народу.

5. За організацію шкільництва на основі
загального, безплатного формування для
всєї української молоді й особливого вихо-
вання здібнішої дітвори;

За перевиховання цілого українського
народу в дусі славних традицій української
історії;

За усунення чужих розкладових впливів;

За новий героїчний зміст української
культури.

6. За свободу сумління й релігійних куль-
тів непротивних моральній силі нації й інте-
ресам Української Держави.

7. ОУН бореться проти комуністичного
світогляду, проти інтернаціоналізму й капі-
талізму та проти всіх доглядів і струй що
несуть ослаблення животних сил народу;

ОУН бореться за знищення неволі, за
розвал московської тюрми народів за зни-
щення цілої комуністичної системи, за зни-
щення всіх привілеїв, поділів і різниць на
класи та всіх інших пережитків і пересудів.

8. ОУН бореться — за свободу всіх на-
родів поневолених Москвою та їхнє право
на своє власне державне життя.

9. ОУН змагає — до зєдинення всіх
Українців в одному визвольному Фронті
Української Національної Революції та орга-
нізує й творить політично-мілітарну визволь-
ну силу, здібну перевести збройний зрив,
здобути українську Державу та кермувати
нею;

10. ОУН іде в боротьбі за здійснення
заповіту Великого Пророка України Тараса
Шевченка, революційним шляхом Ко-
новальця, шляхом Святослава, Володи-
мира Великого, Хмельницького, Міхнов-
ського й Петлюри, шляхом боротьби за славу
й велич Золотого Тризуба.

ПОЛІТИЧНІ ПОСТАНОВИ.

1. Організація Українських Націоналістів бореться за Суверенну Соборну Українську Державу, за визволення поневолених Москвою народів Східної Європи й Азії, за новий, справедливий лад на руїнах московської імперії, СССР. Організація Українських Націоналістів продовжуватиме всіма силами революційну боротьбу за визволення Українського Народу без огляду на всі територіально-політичні зміни, які зайшли б на терені Східної Європи.

2. Єдиним шляхом до досягнення наших цілей є Українська Революція в московській імперії СССР — в парі з визвольною боротьбою поневолених Москвою народів під гаслом: „Свобода народам і людині!“

3. Організація Українських Націоналістів стає на чолі тих українських революційних течій та співпрацює з тими революційними рухами поневолених Москвою народів і з тими державами, що змагають до повного розвалу СССР. Організація Українських Націоналістів визнає союзниками України всі держави та політичні угруповання й сили, що заінтересовані в розвалі СССР та в створенні

30
ні від кого незалежної Суверенної Соборної Української Держави. Відношення ОУН до держав та політичних рухів перерішується їхнім протимосковським наставленням, а не більшою чи меншою політичною співзвучністю з українським націоналістичним рухом.

4. СССР це новітня форма московського імперіялізму, що доводить поневолені народи й країни до національного, культурного й економічного застою та руїни. Тільки державне усамостійнення поневолених Москвою народів Європи та Азії й свободна співпраця між ними доведуть до всебічного розвитку.

5. Організація Українських Націоналістів бореться проти всіх родів московського імперіялізму, тому поборює всі ті протиріжні організації й рухи в СССР і поза СССР, що змагають до збереження московської імперії в якій небудь формі та до нового поневолення не-московських народів.

6. Окупація Західно-Українських Земель, Буковини й Бесарабії Москвою в роках 1939-40 та поширення панування Москви на територію прибалтійських народів (Литви, Латвії, Естонії, Фінляндії й Білорусі) скріплює протимосковські революційні сили в СССР.

7. Через окупацію Полісся, Волині, Галичини, Буковини й Бесарабії Москвою, національний актив тих земель включився в еди-

ний протимосковський фронт боротьби. Національно-свідомий, політично-вироблений, вільний від наслідків розкладової політики Москви актив Західної України посилює революційні сили Наддніпрянщини. Майбутнє Західної України зв'язане нерозлучно з національно-визвольним рухом усього Українського Народу. Тому ОУН поборює шкідливі для справи визволення думки, про можливість сепаратного вирішення долі Західної України.

8. Основою нашої праці й боротьби в Україні та в цілому СРСР є революційно-визвольна боротьба українського народу проти Москви за Суверенну Соборну Українську Державу та платформа спільної боротьби поневолених народів проти московського імперіалізму. При творенні єдиного протимосковського революційно-визвольного фронту боротьби рішає перш за все політична доцільність, а не світоглядіві, ідеологічні й програмові різниці.

9. Організація Українських Націоналістів змагає до опанування своїми впливами цілості суспільного життя. ОУН буде проводити свої акції на всіх теренах й у всіх клітинах та установах суспільного життя. Передумовою успіху нашої боротьби є тип члена-суспільного пробоевика, організатора.

10. Існуюче невдоволення й вороже на-

31
ставлення народніх мас до режиму це сліпа стихійна сила, нездібна досягти ніяких політичних цілей. Велитенську роль в нашій боротьбі відіграє вона тільки тоді, коли Організація Українських Націоналістів опанує її своїми політичними гаслами та включить в зорганізовану планову боротьбу, яка єдина веде до остаточної перемоги. Тому завданням українських революціонерів та революціонерів інших поневолених Москвою народів є зорганізувати суспільний актив у свідому своїх завдань зорганізовану революційну силу, що керуватиме боротьбою народніх мас, та у відповідний момент поведе їх до остаточної збройної розправи з наїздником.

11. Організація Українських Націоналістів бореться як проти московсько-більшовицького державного капіталізму, так проти повороту ліберально-капіталістичного устрою.

Організація Українських Націоналістів бореться проти насильницької колгоспної системи, за знесення колгоспів, за те, щоб українські селяни самі зорганізували своє господарство й керували ним згідно з добром працюючих і цілого українського народу, за право приватного землеволодіння для селян в межах трудової норми, без права на спекуляцію землею. Відповідно до умовин, ОУН вестиме боротьбу на терені колгоспів також і під такими гаслами:

- а) проти невільництва в колгоспах, проти економічного визиску колгоспників та проти большевицької системи оподаткування сільського господарстаа,
- б) проти диктатури в колгоспах ставлення ків московсько-большевицької влади — комуністів та активістів,
- в) за повну самоуправу та господарську свободу сільсько-господарських артілей,
- г) за звільнення присадибних наділів і звільнення їх від податків. Організація Українських Націоналістів проти руйнування колгоспів у час революційного зриву.

Підчас революційного зриву владу в колгоспах переберуть виборні революційні комітети. Перебудова більшовицької, невільничої господарки на вільну господарку українського народу буде відбуватися ступнево й планово так, як це допускатиме економічний й політичний інтерес української нації, про що дбатиме Українська Держава а не самовільними, нагальними методами, які загрожували б руїною господарського життя.

12. В промислових осередках Організація Українських Націоналістів веде боротьбу під гаслами: за всебічну опіку держави над робітниками, за справедливу заробітну плату, за особисту свободу робітника, за самоуправу робітників у вільних професійних союзах.

13. Масовий чинний наступ й остаточний збройний зудар українських народніх мас з наїздником є залежний від поставлення сильної політичної організації, стану ідейного й політичного опанування народніх мас провідним революційним активом, внутрішнього положення СССР та міжнародньої ситуації. Зрив народніх мас до остаточної розправи з наїздниками прийде в моменті ослаблення й розхитання режиму наростаючими революційними силами й самою боротьбою. Вступлення СССР у нову імперіалістичну війну прискішить цей момент. Тоді зросте в червоній армії значення змобілізованого українського елементу й інших поневолених Москвою народів. Рівночасно зросте питомий тягар тих робітників та селян, що остануться за своїми варстатами праці. Тоді то боротьба цивільного населення з режимом завдаватиме йому сильніші удари, ніж це можливо в мирний час. Устроєва та технічна анархія, що зросте в наслідок технічних та організаційних недотач транспорту в час перевозу мільйонів мобілізованих мас та матеріалів послабить можливість контролі й опанування населення московсько-большевицькою владою. Це вможливить нам розгорнути широко нашу роботу. Потрясення викликане війною двигне населення проти послабленого московсько-большевицького

державного апарату. Це доведе до масових виступів населення та війська проти московсько-більшевицького режиму. Для Організації Українських Націоналістів, що посилюватиме й організувати цей розклад, настане час двигнути маси до остаточного збройного зудару з наїздником.

14. Комінтерн, компартії поодиноких країн поза ССРСР, та від нього залежні організації — це агентури московського імперіялізму. Тому ОУН включає протикомуністичну акцію в рами своєї протимосковської акції за границею.

15. Завданням українців ССРСР поза українськими етнографічними землями є організувати й посилювати боротьбу проти московського імперіялізму й режиму між тими народами й населенням, серед яких живуть, навязувати співпрацю з ними та допомагати їм.

16. ОУН поборює акції тих польських угруповань, що змагають до відновлення польської окупації українських земель. Ліквідація протиукраїнських акцій з боку поляків є передумовою унормування взаємин між українською й польською націями.

17. Жиди в ССРСР є найвідданішою підпорою пануючого большевицького режиму та авангардом московського імперіялізму в Україні. Протижидівські настрої україн-

ських мас використовує московсько-більшевицький уряд, щоб відвернути їхню увагу від дійсного спричинника лиха і щоб у час зриву спрямувати їх на погроми жидів. Організація Українських Націоналістів поборює жидів як підпору московсько-більшевицького режиму, освідомлюючи рівночасно народні маси, що Москва це головний ворог.

18. Українські опортуністичні партії в час визвольних змагань України виявили повну нездарність керувати справами боротьби українського народу та Українською Державою. Події останніх 20 рр. виказали шкідницьку роль опортуністичних акцій в нашій боротьбі та довели їх до повного політичного банкруцтва. ОУН поборює всі опортуністичні течії в ССРСР, які не йдуть на повний розрив з Москвою, а надіються на частинні уступки зо сторони Москви та стоять на становищі поступової перебудови ССРСР шляхом еволюційних змін, Організація Українських Націоналістів поборює всі опортуністичні партії та емігрантські групи, зокрема дрібно-міщанську групу попутчиків націоналізму А. Мельника, гетьманців, УНР, есерів, ескеків, ундістів, ФНЄ, радикалів, клерикалів і всіх інших, що розбивають одиницільний фронт боротьби українського народу та узалежнюють українську справу виключно від зовнішніх т. зв. сприятливих умовин.

19. Організація Українських Націоналістів змагає до приєднання української еміграції для нашої боротьби та об'єднання її поза розкладовими впливами українських опортуністичних груп.

20. Організація Українських Націоналістів на Західних Окраїнах Українських Земель змагає за скріплення українського характеру тих земель засобами залежними від умовин і політичної доцільности та прилучення їх до Української Держави, а не польських земель.

21. У Закарпатській Україні ОУН змагає до розбудови політичної сили Українського Народу та до прилучення Закарпаття до Української Держави.

ВІЙСЬКОВІ ПОСТАНОВИ.

1. Для здійснення своїх цілей О. У. Н. організує і вишколює власну військову силу.

2. Завданням військової сили ОУН є:

- а) зорганізувати й перевести збройну боротьбу ОУН за перемогу Української Національної Революції й здобуття Української Незалежної Держави,
- б) бути пробоевою силою й опорою ОУН у цілій її боротьбі,
- в) бути ядром Української Армії в Українській Державі.

3. В часі політичного поневолення ОУН організує при допомозі Військового Штабу ОУН на всіх Українських Землях і закордоном військові осередки, виховує й школить військових провідників — організаторів та військових фахівців, організує й школить військові кадри, кермує й координує цілістю військової роботи та опрацьовує военні плани, узгоджуючи кожночасне політичне положення.

При допомозі тих же осередків і кадрів впливає на прилюдну українську опінію,

пропагує серед неї військову думку, організує самонавчальні військові курси і т. п.

4. Завданням Військового Штабу й військових осередків ОУН у часі зриву є zorganizувати збройну силу Революції та керувати військовими акціями на Землях.

5. У збройному зриві ОУН організує й веде до боротьби всіх українців без огляду на їх політичні переконання.

6. Українська Армія змагатиме до виховання вояка-громадянина. Приціплювання йому за час цілої військової служби й позавійськового виховання — почуття соборности, великого призначення, відповідальности, героїзму й посвяти впарі з залізною дисципліною й твердим вояцьким вишколом — злучить українців усіх Земель в один національний моноліт.

7. Українська воєнна доктрина опираючись на аналізі духових прикмет українця, історичній традиції, геополітичних умовинах України та узглядноючи модерні воєнні засоби, має дати Українській Армії своєрідну українську стратегію й організацію, що в свою чергу дадуть змогу як найкраще й найдоцільніше використати всю силову наугу Української Нації.

8. Ввесь порив великих ідей українського націоналізму та вся сила динаміки

40
Української Революції знайде своє втілення в українській революційній армії, яка постане в боротьбі цілого озброєного народу, дасть йому силу й перемогу та понесе ідеї Української Революції, — свободи народів, — поза межі Рідної Землі.

ВИШКІЛЬНО-ВИХОВНІ НАПРЯМНІ.

1. Сила Організації, а слід за тим успішне сповнення її завдань, залежить у прямій відношенні від вартості її членів, що мусять бути рівночасно борцями й організаторами визволення та державного будівництва.

2. Виходячи з того заложення, ОУН ставила зусильно в минулому виховання й вишкіл у своїх рядах, що дав у висліді вироблені кадри провідників.

3. В умовах сьогоднішньої зміненої дійсності усі організаційні клітини мусять перевести основний вишкіл свого членства, виховуючи повний тип суспільно-політичного активіста.

При тому треба звернути увагу, щоб у вишколі вдержати рівновагу між боево-революційним виробленням й агресивністю, що ціхує борця, та суспільно-політичним й державно-творчим вишколом кінцевим для організації громадсько-політичного життя.

4. Для належного поставлення вишколу кінцевим є створення центрального осередка вишколу, якого завданням буде опрацьовувати засадничу проблематику, приготувати

46
вишкільний матеріал, вишколювати інструкторів, улаштовувати курси та кермувати цілістю вишкільної праці ОУН, впровадити в цілій ОУН плановий одноцілий й систематичний вишкіл усього членства.

5. Змістом вишколу мусять бути в першу чергу світоглядове оформлення й образкування, політичне вироблення й знання (спеціально совітської дійсності) та суспільно організаційний вишкіл усіх членів.

6. У підставовому членському вишколі являється кінцевим уодноцілювати й усистематизувати вишкільний матеріал у виді точних означених ступнів.

7. Підкреслюючи потребу вишколу, не слід занедбувати справи готовости, якої ніколи не може бути забагато. Зокрема тепер, коли ОУН, стоїть перед новим можливо вирішним змагом, — вона буде найважливішим чинником успіху. Запорукою цього є належне поставлення виховання.

8. Виховання є вислідною змаганням нашого середовища. Тому живий приклад, безпосередній вплив, будуюча атмосфера всіх організаційних звязків, а також тиснення творчої думки провідних кадрів є кінцевим засобом виховання, яке мусять відбуватися лише в праці й боротьбі.

9. Лише повне розгорнення перспектив нашої боротьби, ясне й життєве означення

цілей, метод та гієрархії завдань дасть змогу членам включити ріст власної особовости й характеру в ставання ОУН, яка, як еманация українського середовища, є рівночасно ставанням України.

Лише віра у вище покликання Організації й її членів спонукає ставити до себе високі вимоги та сповняти намічені завдання.

ПРОПАГАНДИВНІ НАПРЯМНІ.

І. ЗАГАЛЬНІ ОЗНАЧЕННЯ.

1. Основним завданням нашої пропаганди є поширити серед найширших мас Українського Народу ідеї та політичну програму Українського Націоналізму. Змобілізувати їх до боротьби за ідеї Української Революції, дати відпір ворожій пропаганді явному й замаскованому наступові ворожої політики, та приєднати до протимосковської боротьби також позаукраїнські сили.

2. Розгорнення інтенсивної пропагандивної роботи є одним з найважливіших завдань Організації в сучасному стані її боротьби. Цілість пропагандивної роботи мусить бути зцентралізована і узалежнена від політичної тактики Організації.

3. Наша пропаганда її, зміст, методи, тактика й організація ділиться на відділи:

- а) пропаганда протибольшевицька для Українців в Україні і у цілому СССР,
- б) пропаганда для українців поза московською займанщиною,
- в) пропаганда для поневолених і загрожених Москвою народів,

г) закордонна пропаганда для чужинців.

4. Зосереджувати головну увагу в пропаганді на справах для визвольної боротьби найважливіших, а не розпорошувати її надмірно на різномірних ділянках і людських середовищах, що для справ визвольної боротьби мають значення другорядне.

II. ПРОТИМОСКОВСЬКА ПРОПАГАНДА.

A. Для українців.

1. Основним завданням української революційної пропаганди є поширити ідеї українського націоналізму серед найширших мас Українського Народу в Україні і всюди, де живуть українці, та зібрати довкола політичної програми Української Національної Революції весь актив.

2. Негативне наставлення українських мас проти большевицького режиму зміцнити моментом ворожого наставлення проти Москви та дати їм позитивну програму національного визволення. Розкладова протирежимна пропаганда має для справи нашої революції повну вартість остільки, оскільки вона йде в парі з пропагандою наших позитивних гасел.

3. Протиділаючи всім місцевим партикуляризмам й загумінковості, скріпляти свідо-

28
мість, що тільки від долі Києва залежить доля всіх українських земель.

4. Виказати найширшим кругам населення слабкість кремлівського режиму й можливість його повалення та визволити їх із психози страху, розбуджуючи віру у власну силу народу.

5. Опановуючи всі українські середовища, наша пропаганда мусить звернути особливу увагу на молодь в червоній армії й робітництво з огляду на їх ролю й вагу в революційній боротьбі.

B. Для поневолених Москвою народів.

Наша пропаганда для поневолених Москвою народів крім протирежимного фронту мусить рівнож сильно звертатись проти панування Москви, взагалі за національну свідомість кожного народу, за право кожного народу бути суверенним власником своєї землі й керівником своєї долі. Виказуючи спільність інтересів поневолених Москвою народів з Україною в одному фронті боротьби.

В. Для всього населення московської турми народів.

Тереном діяння української революційної пропаганди є даліше ціла московська імперія в кожночасних її межах. Серед усіх москалів, обмосковлених елементів понево-

лених кадрів та комуністичних низів наша пропаганда звертається передусім проти режиму, виказуючи брак політичної і особистої свободи, економічний та соціальний гнет, переслідування релігії, шкідливість імперіялізму, облуду інтернаціоналізму, збріханість цілого режиму та панування кремлівської кліки над партією, партії й її прихвостнів над мільйонами громадян. У загальному звертати особливу увагу на червону армію й більші промислові осередки.

III. ПРОПАГАНДА ПОЗА МОСКОВСЬКОЮ ЗАЙМАНЩИНОЮ.

1. Пропаганда ОУН поза московською займанщиною мусить бути тісно й нерозривно зв'язана з цілістю визвольної боротьби, яку веде ОУН на українських землях під московською займанщиною.

2. Мобілізувати всі здорові елементи української суспільності довкола боротьби з наїзником і до всесторонньої допомоги нашій революційній боротьбі в Україні під ворожими займанщинами. Пропагувати як одиноку визвольну концепцію у протигагу нереальним надіям на самочинний розвал большевизму — творення української політичної й мілітарної сили передусім на Українських Землях.

3. Мобілізувати еміграційні елементи ін-

39
ших поневолених Москвою народів до спільної боротьби зо спільним ворогом — Москвою.

4. Здобувати в громадянській opinii народів загрожених московським імперіялізмом та в opinii чужинецьких кругів взагалі прихильність для української революції й виказувати спільність інтересів з нашою боротьбою.

5. Протидіючи большевицькій пропаганді, демаскувати насильницький експлуаторський, антикультурний, протипоступовий, реакційний характер московського імперіялізму взагалі, а большевизму, як його сучасного втілення, зокрема між українцями, еміграцією інших поневолених Москвою народів і чужинцями.

6. Демаскувати невірну й тенденційну пропаганду польську, малярську й іншу ворожу українській справі.

7. Поборювати українські нереволюційні, опортуністичні, масонські організації, групи й течії, розкривати їх шкідницьку роботу та демаскувати їх всюди, де вони появляються.

8. Демаскувати всі ті групи й течії, які хоч виступають проти сьогодиньшого большевицького режиму, але є в дійсності замаскованими московськими імперіялістами й як такі є ворогами визволення України та поневолених Москвою народів.

9. Головну увагу мусить звернути наша пропаганда на опанування молоді й робітничих осередків.

10. Завданням пропаганди в Закарпатській Україні є: загально-освідомлююча праця, політична пропаганда проти мадярського й московського окупанта, та ширення ідей й кличів (зокрема соборницьких).

IV. ОКРЕМІ ПОСТАНОВИ.

Зовнішні форми, вживані в Організації не були до цього часу узгіднені в однородний і в обов'язуючий спосіб. Вводиться в цьому напрямі деякі точніші устійнення й зміни відносно зовнішніх символів та організаційного привіту.

1. Організацію обов'язує тільки загально-національний Тризуб Володимира Великого у формі введеній Центральною Радою. Касується звичай вживати тризуба з мечем як відзнаки Організації.

2. ОУН уживає свого окремого організаційного прапора чорної і червоної краски. Уклад й обов'язуючі пропорції будуть ухвалені окремою комісією.

3. Організаційний привіт має форму піднесення випростуваної правої руки в право — скіс вище висоти вершка голови. Обов'язуючі слова повного привіту: „Слава Укра-

їні“ — відповідь — „Героям слава“. Допускається скорочення привіту — „Слава“ — „Слава“.

4. Обов'язуючі організаційні свята є: Свято Соборности 22-го січня, Свято Героїв Революції дня 23 травня, і День Боротьби 31 серпня. Всі інші річниці обходжені членами Організації є памятковими днями, що не мають загально-обов'язуючого значення на всіх теренах і для всіх членів.

ПОСТАНОВИ В СПРАВІ ДИВЕРСІЇ ІНЖ. А. МЕЛЬНИКА.

II. Великий Збір Організації Українських Націоналістів, розглянувши діяльність Організації Українських Націоналістів від хвилини смерті сл. п. Вождя Євгена Коновальця це є від 1938 р. аж до II. Великого Збору Організації Українських Націоналістів, це є до 1941 р. стверджує наступне :

1. Фактична керма ОУН закордоном опинилася по смерті сл. п. полковника Євгена Коновальця в руках людей, які діяли на шкоду ОУН.

2. Участь шкідників у кермуванні справами ОУН була загрозою для Українського Націоналістичного Руху.

3. Обовязком відповідального за долю ОУН активу Організації було перевести uzдоровлення відносин у закордонних керівних кругах ОУН.

4. Полковник Андрій Мельник не виявив ні зрозуміння, ні доброї волі для переведення без зовнішніх потрясень uzдоровлення відносин у закордонних керівних кругах ОУН і співпраця організаційного активу з полков-

ником Андрієм Мельником не могла для ОУН принести жадної користі.

5. Полковник Андрій Мельник виявив повну нездібність кермувати революційним рухом.

6. Полковник Андрій Мельник виступав проти здорових починів активу ОУН, став явно по стороні зрадників і шкідників Організації, та очолював їх шкідницьку роботу.

7. Акція полковника Андрія Мельника й його товаришів є диверсією проти ОУН, та змагає розбити одноцілий визвольний фронт Українського Народу.

8. Покликання Вужчим Проводом Українських Націоналістів полковника Андрія Мельника на Голову ПУН, який прилюдно проголосив дня 14. жовтня 1938 р. Ярослав Барановський, не має ніякого законного опертя в правному порядку ОУН і тому воно не може мати для ОУН обов'язуючої сили.

9. Полковник Андрій Мельник опинився на чолі ОУН у нелегальний спосіб, всупереч виразним приписам Устрою ОУН, які правом покликуювання Голови ПУН наділяють одиноко й виключно Збір Українських Націоналістів а не Вужчий Провід Українських Націоналістів.

10. Зїзд Українських Націоналістів, що відбувся 27. VIII. 1939 р. не відповідав ви-

могам приписів Устрою ОУН про ЗУН, цього зїзду не скликано в формальний спосіб і в ньому не брала участі передбачена Устроєм ОУН приписана кількість управнених членів ЗУН.

11. Постанови Зїзду Українських Націоналістів з дня 27. VIII. 1939, винесені в характері постанов ЗУН, та всі акти, довершені полковником Андрієм Мельником у характері Голови ПУН є протизаконні та позбавлені правних наслідків.

12. Сл. п. полковник Євген Коновалець не оставив завіщання відносно покликання свого наслідника в особі полковника Андрія Мельника.

13. Твердження Омеляна Сеника, що сл. п. полковник Євген Коновалець оставив завіщання про свого наслідника, є видумкою Омеляна Сеника й Ярослава Барановського в цілі створення в ОУН такої ситуації, яка запевнювала б Сеникові й Барановському захоплення та закріплення за ними рішальної позиції в ОУН.

14. Згідно з постановами Устрою ОУН Провід Українських Націоналістів творить Голова як рішальний чинник разом з рештою членів ПУН, яким прислуговував лише дорадчий голос супроти чого ПУН з хвилиною смерті Покійного Вождя перестав законно існувати.

15. Вихідною формально-правною точкою до уздоровлення відносин у закордонних керівних кругах ОУН являється правний стан, що заіснував у хвилині смерті Покійного Вождя, то є дня 23. травня 1938 р.

16. Одиноким правильним шляхом до уздоровлення відносин було усунення всіх деструктивних чинників із закордонних керівних постів ОУН.

17. Акт з 10. II. 1940, яким покликано до життя Революційний Провід ОУН, був історичною konieczністю в розвитку Українського Націоналістичного Руху, яку актив ОУН виконав згідно з інтересами ОУН і волею членських кадрів.

II. ВЗОУН стверджує, що полковник Андрій Мельник потуряв зраді в Проводі Українських Націоналістів, діяв на шкоду ОУН й української справи. II. ВЗОУН виключає тому полковника Андрія Мельника із членів Організації Українських Націоналістів.

Виключенню підлягають рівнож усі ті члени Організації, що після проголошення постанов II. ВЗОУН братимуть участь в акції Андрія Мельника проти ОУН.

II. ВЗОУН взиває полковника Андрія Мельника заперестати розгортати якунебудь акцію під назвою ОУН. Кожне відхилення

від тієї перестороги Організація поборювати буде як диверсію.

II. ВЗОУН взиває всіх націоналістів, яких група Андрія Мельника втягнула в диверсію проти ОУН зірвати з нею, підпорядкуватися Проводові ОУН та стати в карні ряди революційно-визвольного руху ОУН під проводом Степана Бандери.

УСТРІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ухвалений

II. ВЕЛИКИМ ЗБОРОМ

Організації Українських Націоналістів 1941 р.

I. ЧЛЕНИ.

1. Членом Організації Українських Націоналістів може бути кожний українець(ка) по відбутті вимаганої проби, що скінчив 21 рік життя — який, як кандидат, продовж означеного для даного терену часу перейшов вимаганий вишкіл, виказав вимагані прикмети характеру, націоналістичний світогляд та політичне вироблення. В окремих випадках у члени Організації може бути прийнятий кандидат нижче двадцять першого року життя.

Новоприйнятий член ОУН складає присягу, якої зміст й форму визначає окремий правильник.

У члени ОУН приймають компетентні для цього організаційні чинники.

2. Обовязком кожного члена ОУН є боротися за здійснення цілей Організації, вико-

нувати накази Проводу та брати на себе в міру здібностей відповідальність за працю навіть у найвищих провідних постах у ієрархії ОУН.

3. Членство в ОУН є досмертне. Член ОУН може бути виключений з Організації, або звільнений на власне бажання, тільки організаційним шляхом.

4. За невиконання обов'язків безпосередні провідники потягають своїх підчинених до дисциплінарної відповідальності в спосіб визначений окремим правильником.

5. Пропускається з конспіративних причин.

II. ОРГАНІЗАЦІЙНА БУДОВА.

1. 2. 3. Пропускається з конспіративних причин.

4. Працею організаційних одиниць керують провідники, назначувані й звільнювані провідниками організаційних одиниць вищого ступня.

5. Пропускається з конспіративних причин.

III. ВЕЛИКИЙ ЗБІР ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

1. Джерелом влади в Організації Українських Націоналістів і її верховною владою

є Великий Збір Організації Українських Націоналістів.

2. Пропускається з конспіративних причин,

3. Мандати членів ВЗОУН з титулу їх організаційних постів тривають продовж виконання їх урядів.

4. Звичайний ВЗОУН скликає найменше раз на п'ять літ Провідних ОУН, а надзвичайний Велика Рада ОУН.

5. Скликаний орган повідомляє членів ВЗОУН про речинець і програму нарад ВЗОУН що найменше на один місяць перед початком сесії і ВЗОУН. Він відкриває ВЗОУН і проводить вибір президії ВЗОУН.

6. Великий Збір ОУН:

- а) ухвалює основні закони ОУН та її програму,
- б) усталює напрямні діяльності ОУН,
- в) вибирає Провідника ОУН, Генерального Суддю ОУН й Головного Контрольного ОУН,
- г) пропускається з конспіративних причин,
- д) розглядає звіт з діяльності Провідника ОУН, Головної Ради ОУН, Генерального Судді ОУН і Головного Контрольного ОУН.

7. Провідник ОУН, Генеральний Суддя й Головний Контрольний складають присягу перед Великим Збором ОУН на руки Голови ВЗОУН.

8. ВЗОУН виносить свої рішення в формі постанов, напрямних, і побажань.

9. ВЗОУН приймає свої рішення звичайною більшістю голосів у привності що найменше половини законного числа членів ВЗОУН. Великий Збір ОУН ухвалює основні закони, програму ОУН і напрямні діяльності та вибирає Провідника ОУН, Генерального Суддю ОУН і Головного Контрольного ОУН в привності що найменше половини законного числа членів ВЗОУН і більшістю $\frac{2}{3}$ голосів. —, Пропускається з конспіративних причин.

10. Пропускається з конспіративних причин.

Організацію праць і рішень ВЗОУН усталою скликуючий орган так, щоб уможливити виявлення волі як найбільшій кількості членів ВЗОУН.

11. Пропускається з конспіративних причин.

IV. ПРОВІД

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

1. Діяльністю Організації Українських Націоналістів кермує Провідник Організації

Українських Націоналістів. Він відповідає перед Великим Збором Організації Українських Націоналістів.

2. Помічним і виконним органом Провідника є Провід Організації Українських Націоналістів.

3. Пропускається з конспіративних причин.

4. Членів Проводу покликає й звільнює Провідник ОУН, усталою відповідне до потреб їх число й їх компетенції.

5. Члени Проводу відповідають за свою діяльність перед Провідником ОУН.

6. Провідникові ОУН прислуговує право дарування й злагіднювання кари.

Провідник має право ухилити присуд суду, але тільки раз в одній справі.

7. Провідник ОУН принаймні раз до року складає перед Великою Радою ОУН звідомлення про працю Проводу.

V. ВЕЛИКА РАДА

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

1. Пропускається з конспіративних причин.

2. Велика Рада діє в часі між двома черговими ВЗОУН-ами.

3. Пропускається з конспіративних причин.

4. Члени Великої Ради виконують свої права й обов'язки особисто.

5. Велика Рада ОУН:

- а) вислухує звідомлення Провідника,
- б) видає свою opiniю в предложених їй Провідником справах,
- в) має право предклатати напрямні праці,
- г) у випадках, коли Провідник не може виконувати своєї влади, назначає тимчасового Провідника. У випадку смерті Провідника Велика Рада є зобов'язана в найблищому часі скликати ВЗОУН для вибору нового Провідника.
- д) у випадку, коли Генеральний Суддя або Головний Контрольний не можуть виконувати своїх обов'язків, назначає до чергового ВЗОУН-у їх наступників,
- е) має право скликати ВЗОУН,
- ж) предкладає Провідникові особи для покликання на ВЗОУН,
- з) затверджує правильники,
- и) вислухує звідомлення Головного Контрольного.

6. Перше засідання Великої Ради скликає найстарший віком член Великої Ради ОУН.

46
7. Великою Радою керує Голова вибраний звичайною більшістю голосів, який скликає її за відомом Провідника не рідше як раз на пів року.

8. Велика Рада виносить свої рішення більшістю голосів у приявності принаймі половини законного числа членів Великої Ради.

До правосильного рішення Великої Ради відносно скликання ВЗОУН треба згоди що найменше половини усіх членів Великої Ради.

9. Члени Проводу ОУН можуть бути членами Великої Ради.

10. Члени Проводу мають право участі й забирання слова в засіданнях Великої Ради.

VI. ГЕНЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

1. До Генерального Судді належить зберігання основних законів, націоналістичної моралі та вимір справедливості в Організації Українських Націоналістів.

2. Пропускається з конспіративних причин.

3. Генеральний Суддя покликує Головний Трибунал, Організації Українських Націоналістів — встановлює його правильник, який затверджує Велика Рада.

4. Рішення Головного Трибуналу ОУН підлягають затвердженню Генерального Судді ОУН.

ВІІ. ГОЛОВНИЙ КОНТРОЛЬНИЙ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

1. Нагляд над фінансово-господарськими справами Організації Українських Націоналістів належить до Головного Контрольного, який має право кожногочасного вгляду в господарські справи Організації.

2. Пропускається з конспіративних причин.

3. Головний Контрольний є обов'язаний принаймні раз у рік зложити перед Великою Радою звіт зі своєї діяльності.

ПРИСЯГА ПРОВІДНИКА

Організації Українських Націоналістів.

Присягаю Україні, що як Провідник Організації Українських Націоналістів буду боротися за Суверенну Соборну Українську Державу всіми своїми силами буду здійснити ідеї Української Революції, що дають силу й непоборність Українській Нації, та вестиму Організацію Українських Націоналістів так, як цього вимагатиме добро України.

ПОКЛИКАННЯ ВЛАСТЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ Й ОКРЕМІ РІШЕННЯ

1. II. Великий Збір Організації Українських Націоналістів відбувся в першому чвертьріччі 1941 року на правній основі:

- а) устрою ОУН з 1929 року (розділ VII.),
- б) Постанови Революційного Проводу ОУН про скликання II. Великого Збору ОУН з дня 30 серпня 1940 р.,
- в) постанови Революційного Проводу ОУН про створення Головної Комісії Великого Збору ОУН з дня 1. лютого 1941 р.,
- г) постанови Головної Комісії Великого Збору ОУН 1941 р. зложеної з управнених членів Збору — відпоручників земель (країв) і теренів у числі 36 про форму відбуття II. Великого Збору ОУН, приявних на II. Великому Зборі, було 68 (у цьому 16 з українських земель під московською займанщиною).

Проекти ухвали Великого Збору ОУН опрацьовували Ділові Комісії.

Це були: 1) політична Комісія з секціями загальною та зовнішньої політики, 2) ідеологічно-програмова Комісія, 3) організаційна комісія зі секціями устросевою, сйрав диверсії інж. Андрія Мельника й двома спеціальними, 4) військова Комісія, 5) пропагандивна Комісія з секціями політичної і національно-культурної пропаганди, 6) виховно-вишкільна комісія.

2. II. Великий Збір ОУН, прийнявши від Провідника Революційного Проводу Степана Бандери звіт з діяльності Революційного Проводу, виніс наступні рішення:

II. Великий Збір Організації Українських Націоналістів розглянув відносини, що панували в Організації Українських Націоналістів від хвилини смерти сл. п. Вождя полковника Євгена Коновальця по сьогоднішній день, і на цій підставі стверджує наступне:

1. Акт Організації Українських Націоналістів з дня 10. II. 1940 р., яким покликано до життя Революційний Провід ОУН, був одинокою правильною розв'язкою тої ситуації.
2. II. Великий Збір Організації Українських Націоналістів одобрює діяльність Революційного Проводу Організації Україн-

ських Націоналістів від дня 10. II. 1940 р. по сьогоднішній день у цілій основі".

3. II. ВЕЛИКИЙ ЗБІР ОУН ВИБИРАЄ ОДНОГОЛОСНО ПРОВІДНИКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ СТЕПАНА БАНДЕРУ.

II. Великий Збір ОУН вибрав теж Генерального Суддю й Головного Контрольного та покликав відповідне число членів Великої Ради Організації Українських Націоналістів.

При кінці нарад нововибраний Провідник зложив перед Великим Збором ОУН свою присягу. Присягу зложили теж інші нововибрані організаційні власті.

4. II. Великий Збір Організації Українських Націоналістів одержав з нагоди свого відкриття привіт від революційно-визвольних організацій поневолених Москвою народів.

Від II. Великого Збору були вислані такі привіти: Дмитрові Донцовому, революційно-визвольним організаціям поневолених Москвою народів, американським організаціям ОДВУ та УНО, далекосхідній Січі, пані Ользі Коновалець, дружині сл. п. Головного Отамана Симона Петлюри — українським націона-

лістам-революціонерам у московській
займащині, членам Організації націона-
лістам-революціонерам Закарпаття, ро-
динам поляглих Революціонерів у бо-
ротьбі з наїздниками.

ПРЕЗИДІЯ
ІІ. ВЕЛИКОГО ЗБОРУ ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

Постій, у квітні 1941.

49
=====

УКРАЇНА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ!

В УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ
УКРАЇНСЬКА ВЛАДА!

СВОБОДА НАРОДАМ!
СВОБОДА ЛЮДИНІ!

=====

КОМУНА — ВОРОГ НАРОДУ!

КІНЕЦЬ КОЛГОСПАМ І КРІПАЦТВУ!

З БОЛЬШЕВИКАМИ
ПО-БОЛЬШЕВИЦЬКИ!

=====